

Főtitkári beszámoló

az 1953. március hónapban végzett munkáról.

- 1./ Az osztályok foglalkoztak a második ötéves tudományos terv főbb irányvonalainak megállapításával /III.,IV.,VI.,VII.,VIII. osztály/ és az így elkészített tervezetet megküldték az OT-nek.
- 2./ Megtörtént az MTA 1953. évi tudományos tervének jóváhagyása. A jóváhagyott tematikai tervrők kiértékelést kaptak az intézetektől.
- 3./ A természetátalakító tervék kidolgozásának sikeres végrehajtása érdekében az Elnökség komplex bizottság létrehozását készítette elő.
- 4./ A biológiai kutatás szervezeti kérdéseinek tisztázása érdekében a IV., V. és VIII. Osztállyal, valamint külső szervekkel megbeszélést folytatott az Elnökség.
- 5./ Az Akadémia Hivatalában megszerveztük a titkos ügykezelőséget.
- 6./ Március havi kiküldetéseink.
 - a./ Mészáros István a kulturegyezmény keretében Bulgáriába utazott kéthetes tanulmányútra, a mesterséges megtermékenyítés tanulmányozására.
 - b./ Kovács Károly Pál Bulgáriába utazott, ahol egy műszaki konferencián vett részt.
 - c./ Jánossy Lajos és Kónya Albert NDK-ba utaztak és résztvettek a berlini Fizikus Kongresszuson.
 - d./ Németh Gyula és Bogmár Rézső Bulgáriába utaztak, hogy székfoglalójukat a Bolgár Tudományos Akadémián megtarthassák.
 - e./ Straub F. Brunó a kulturegyezmény keretében Lengyelországba utazott előadások tartására és tapasztalatcsere céljából.
- 7./ Március havi külföldi vendégeink.
 - a./ Megérkezett Karel Cerny csehszlovák matematikus 4 hónapos tanulmányútra a kulturegyezmény keretében.
 - b./ Az NDK-ból megérkezett Alfons Steiniger jogász, előadások tartására és tapasztalatcsere a kulturegyezmény keretében.
- 8./ Március hónapban a legfontosabb felolvasó-és vitautulások a következők voltak:

Az I. Osztály rendezésében Trencsényi Waldapfel Imre akadémikusnak "A nyelv-és irodalomtudomány feladatairól az SzKP XIX. Kongresszusa után" c. előadása.

Marx évforduló megünneplése a II. Osztály rendezésében.

Alfons Steiniger professzor "Marx harca a feudális reakció ellen szemlélete ellen" c. előadása.

A hazai alkalmazott matematikai kutatások megvitatása a III. Osztály rendezésében.

A VI. Osztály rendezésében Pogány Frigyes "A lengyelországi műemlék helyreállítás módszerei és azok tanulságai magyar vonatkozásban. Neugebauer Tibor "A ferromágnesség elmélete " c. előadása. Kézdy Árpád "A rugalmasságtan és a képlékenységtan alkalmazása a talajmechanikában."

A VII. Osztály rendezésében a vitaülés keretében Freund Mihály beszámolt a Magyar Ásványolaj és Földgázkísérleti Intézet legfontosabb témáiról.

A VIII. Osztály rendezésében: Him állatok örökítő potenciájának meghatározása az utódok alapján.
A nyírségi kovárványos homok. Új homokjavítási rendszer.

9./ Az Akadémia tudományos osztályainak 1953. március hónapban végzett munkájáról.

Az I. osztály vezetősége javaslatot készített a szótárkiadás rendezésére. A Nyelvtudományi Bizottság foglalkozott az Akadémiai Nagyszótár munkálataival, megvitatta Kniezsa István könyvét. A Nyelvművelő Bizottság foglalkozott a könnyűipari szaknyelv problémáival. Az Irodalomtörténeti Bizottság megvitatta a Magyar Irodalomtörténeti Társaság munkáját. Az osztályvezetőségnek súlyos hibája, hogy a Helyesírási bizottságnak a mai napig sincs elnöke, mivel ez nagyban hátráltatja a munkát. Az osztályvezetőségnek legfontosabb feladata ennek a kérdésnek mielőbbi megoldása.

A II. Osztály megkezdte Sztálin elvtárs új művének alapján a tudományos tervek módosítását. Az állandó bizottsági viták közül legfontosabbak: Ágoston: Sztálin nyelvtudományi munkájának jelentősége a pedagógia számára, valamint Molnár Erik: A magyar nép őstörténete c. munkájának megvitatása.

A III. Osztály keretében a fizikusok felülvizsgálták a kutatóintézetek és egyetemi tanszékek kutatási munkáját és ennek alapján elkészítették a fizika 1953. évi és 1954. évi részletes és a második ötéves tervre vonatkozó perspektivikus kutatási tervét. Az osztályvezetőség megtárgyalta a Fizikus Bizottság javaslatát, mely a hazai fizikai kutatás és a szovjet tudomány szorosabb kapcsolatának kialakítására irányult.

A IV. Osztály vezetősége foglalkozott Ljascsenko elvtárs kritikai megjegyzéseivel és több határozatot hozott a fennálló hibák kiküszöbölésére. Ezenkívül a Tihanyi Biológiai Kutató Intézet Talajbiológiai Osztályának munkáját is megvizsgálták. A tudományos kutatómunka fokozott irányítása és ellenőrzése érdekében 4 témakörben szekciókat szerveztek. Zárt osztályülést tartottak, melyen az osztálytitkár beszámolt az osztály első negyedévi munkájáról.

Az V. Osztály vezetősége a Korányi Vándorgyűlés és a Sebészeti Anket előkészítő munkálatait végezte. Az osztályvezetőség foglalkozott a pszichiátriai kutatás helyzetével és feladataival is, valamint a Mikrobiológiai Bizottság munkájával. Az Onkológiai Bizottság Szege-den intézetellenőrzéssel egybekötött rákkutatási kollokviumot tartott, az Élettani Bizottság megvitatta a stressz problémát.

Kérdés?

Ör. hólyagterület

A VI. Osztály területén az egyes bizottságok részint a beküldött jelentések, részint ellenőrző látogatások alapján több intézet munkájával foglalkoztak. A bizottságok több értékes javaslatot terjesztettek különböző szervek felé, pl. az Energetikai Főbizottság javaslattal fordult az OT-hez a vasutvillamosítás energetikai kérdésének értékelésére. Az Üvegtechnológiai Szakbizottság javaslatot tett az Építőanyagipari Minisztérium felé, hogy üzemi méretű kísérleteket vezessen be szulfát vizüveggel történő olvasztásra. A Földalatti Vasut Talajmechanikai és Geológiai Szakbizottsága javasolta, hogy a Fővárosi Tanácsot kérjük fel Nagybudapest geológiai térképének elkészítésére.

A VII. Osztály foglalkozik a Központi Kémiai Kutató Intézet előkészítő munkálataival. A Műanyagipari Bizottság foglalkozott a műanyagipari kutatás perspektivikus tervével.

A VIII. Osztály előkészítette a martonvásári Növénytermelési Kutató Intézet és a budapesti Állategészségügyi Kutató Intézet átvételét.

Jurran

10. - 444/1953

194.

Le

4/11

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
Hivatala.

Budapest, 1953. április 2.
428-~~5~~ /1953. SI/Szné.

Feljegyzés

B a l á z s János szaktitkár részére.

Írtesitem a Szaktitkár Elvtársat, hogy a jövőben az elnökségi ülések során a főtitkári beszámoló nem csak a főtitkárság aktuális eseményeivel fog foglalkozni, hanem ki akar térni tájékoztató, bíráló és nevelő célzattal az egyes osztályok főbb eseményeire, eredményeire, hibáira is. A főtitkári beszámoló összeállításához kérem, hogy az Osztályra vonatkozó rövid tájékoztatásra készüljön fel, hogy a jövő hét első két napján /április 6-7./ Sasváriné elvtársnővel szóbelileg közölhesse.

Juhász István

Juhász István
szervezési főcsoportvezető.

F e l j e g y z é s

Osztrovszki György mb. főtítkár elvtársnak.

44

Megkaptam az Elnökség február 14-i ülésének jegyzőkönyvét és megállapítottam, hogy a jegyzőkönyv 7. oldalán a felszólalásomból a leglényegesebb pont kimaradt. Felszólalásomat ugyanis a következő mondattal kezdtem: "Tekintettel arra, hogy Elnökség 1953. január és február hónapokra az osztálytitkári munka alól számomra szabadságot engedélyezett, a javaslatot Alexits György akadémikus készítette, aki január hónapban az osztálytitkári munkát volt szives elvállalni, azonban a javaslatot ismertem, tekintve, hogy azt az Osztályvezetőség egy ülésen megtárgyalta és amennyire emlékezni tudok a javaslat pontjai lényegében teljesen megegyeznek az Osztályvezetőség által elfogadott határozatokkal. A javaslattal egészében egyetértek, csak néhány kisebb módosításra teszek javaslatot."

Igen fontosnak tartom, hogy ez a mondat a jegyzőkönyvben utólag belekerüljön, ugyanis miután Jánossy Lajos akadémikus a tényeknek nem megfelelő kijelentést tett, mely szerint a javaslatot az Osztályvezetőség egy tagja sem látta, kötelességemnek tartottam, hogy felhívjam a figyelmet arra, hogy ez az állítása nem igaz. Az ügyel kapcsolatban pusztán tájékoztatás végett megjegyzem, hogy nem felel meg a valóságnak Gombás Pál alelnöknek a jegyzőkönyv 8. oldalán található az a kijelentése, hogy Jánossy akadémikus közlekedési akadályok miatt később érkezett az ülésre és hogy mikor ezeket a pontokat tárgyalták nem volt ott. Ugyanis mint a jegyzőkönyvből világosan kiderül Jánossy akadémikus ezeknél a pontoknál jelen volt, sőt a kérdéshez hozzá is szólt. Megjegyzem, hogy a közlekedési nehézségek, melyekre Gombás alelnök utal /havazás/, emlékezetem szerint egyáltalán nem álltak fenn.

Elvtársi üdvözlettel

Budapest, 1953. március 12.

R. A.

Rényi Alfréd
osztálytitkár.